

Değer yatırımı nedir?

Değer yatırımı, fiyatları gerçek değerlerini yansıtmayan hisse senetlerini tespit etmeyi amaçlayan bir yatırım stratejisidir. Değer yatırımcıları, piyasanın düşük değer biçtiğini düşündükleri hisse senetlerini aktif olarak araştırır ve piyasanın iyi-kötü haberlere aşırı tepki verdiği ve bunun da bir şirketin uzun vadeli temellerine uymayan hisse senedi fiyat hareketlerine yol açtığına inanırlar. Aşırı tepki, hisse senetlerini iskontolu satın alarak kâr etme fırsatı sunar. Değer yatırımının çeşitli biçimleri, ilk olarak Benjamin Graham ve David Dodd tarafından 1928'de Columbia Business School'da öğretilen ve daha sonra 1934 tarihli Security Analysis adlı metinlerinde geliştirilen yatırım felsefesinden türemiştir.

Graham ve Dodd tarafından tanımlanan ilk değer yatırımı örnekleri, defter değerine göre iskontolu işlem gören, yüksek temettü getirisi olan ve düşük fiyat-kazanç çarpanına veya düşük fiyat-defter değeri çarpanına sahip halka açık şirketlerdeki hisse senetlerini içeriyordu. Piyasa fiyatının gerçek değere indirgenmesi, Benjamin Graham'ın "güvenlik marjı" olarak adlandırdığı yöntem olarak bilinir. Güvenlik marjı, bir yatırımcının hisse senedini yalnızca piyasadaki fiyatının gerçek değerinin önemli ölçüde altında olduğunda satın aldığı bir yatırım ilkesi olarak tanımlanabilir. Başka bir deyişle, bir hisse senedinin piyasadaki fiyatı, gerçek değerine ilişkin tahmininin önemli ölçüde altında olduğunda, aradaki farka güvenlik marjı denir. Yatırımcılar kendi risk tercihlerine göre bir güvenlik marjı belirleyebildiklerinden, bu fark mevcut olduğunda hisse senedini almak, bu yatırımın minimum aşağı yönlü riskle yapılmasına olanak verecektir.

Değer yatırımcıları, hisse senedi fiyatlarının bir şirket hakkındaki tüm bilgilerin fiyatın içinde olduğu, dolayısıyla fiyatlarının her zaman değerlerini yansıttığını söyleyen etkin piyasa hipotezine inanmazlar. Bunun yerine, hisse senetlerinin çeşitli nedenlerle aşırı yüksek veya düşük fiyatlanabileceğine inanarak bunun nedenlerine odaklanırlar. Örneğin, bir hisse senedi ekonominin kötü performans gösterdiği bir dönemde yatırımcıların paniklemesiyle çok olumsuz fiyatlanmış olabilir. Ya da tersi bir örnekte yatırımcılar kanıtlanmamış yeni bir teknolojik buluş konusunda çok heyecanlandıkları için bir hisse senedini aşırı fiyatlamış olabilirler. Psikolojik önyargılar, hayal kırıklığı yaratan veya güçlü gelen bilançolar, şirketin ürününde yaşanan problemler veya hukuki anlaşmazlıklar gibi gelişmeler, bir hisse senedinin fiyatını yukarı veya aşağı çekebilir. Hisse senetleri, raporlarda analistler tarafından yeterince ele alınmadığı ve yeterli farkındalığı sağlayamadığı için de değerinin altında işlem görebilir. Değer yatırımcıları etkin piyasa hipotezini reddetmekle kalmayarak, herkesin satın aldığı dönemlerde genellikle hisselerini satar ve geri çekilirler. Herkesin satış yaptığı dönem ise genellikle satın alarak beklemeye geçerler. Değer yatırımcıları çok göz önünde olan hisse senetlerini satın almayı sevmezler, çünkü bu hisseler genellikle aşırı fiyatlanmış ve aradıkları güvenlik marjına sahip olmayan şirketlerdir.

Farklı yaklaşımlar olsa da değer yatırımının temelinde yatan mantık, varlıkları şu anki değerinden daha düşük bir fiyata satın almak, uzun vade elde tutmak ve gerçek değerinde veya daha üstünde elden çıkararak kâr etmektir. Kısa vadeli bir yatırım metodu değildir, bazen çok uzun süre sabretmek gerekebilir. Sadece satarken değil alırken de sabırlı olmak gereklidir. Bazı hisse senetlerini temeli çok sağlam olduğu için satın almak isteseler de piyasada aşırı fiyatlama olabileceği için değer yatırımı ilkelerine göre beklemeleri gerekir.

Kötü Haber ve Değer Yatırımı

Şirketler, dönem dönem birçok farklı sebeplerden problem yaşarlar. Ancak bir şirketin olumsuz bir olay yaşaması, temelde değerli olmadığı veya hisselerinin tekrardan yükselmeyeceği anlamına gelmez. Örneğin şirketin kârlılığını düşüren bir iş kolu olabilir. Ancak şirket bu iş kolunu elden çıkarmaya veya kapatmaya karar verirse bu durum

değişir. Şirketler, aracı kurum beklentilerinin altında kârlar açıkladığında yatırımcılar paniğe kapılır ve satış yaparlar. Ancak olumsuz haberlerin ötesini görebilen değer yatırımcıları, bir şirketin uzun vadeli değerini fark edebildikleri için iskonto derinleştğinde hisse senedi satın almayı tercih ederler. Dünya genelinde geçmiş borsa hareketlerine bakıldığında hisse senetlerinin performansları, değer yatırımcılarını haklı çıkarmıştır.